

สหภาพสังคมนิยมโซเวียต

Union of Soviet Socialist Republics : U.S.S.R.

การตัดสินใจเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ 1 ของกษัตริย์ซาร์นิโคลัสที่ 2 นั้นนำมาซึ่งความสูญเสียอย่างมากทั้งชีวิตของทหารและชาวรัสเซียนับล้านที่เมื่อรัสเซียเป็นฝ่ายพ่ายแพ้ การจลาจลเกิดขึ้นทั่วมืองในที่สุดปี ค.ศ. 1917 จึงเกิดการปฏิวัติล้มล้างระบบการปกครองสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ทำให้กษัตริย์นิโคลัสที่ 2 สละราชสมบัติ มีการจัดตั้งคณะรัฐบาลเฉพาะกิจเคอเรนสกีขึ้นบริหารประเทศ แต่พรรคบอลเชวิค(Bolshevik) นำโดยวลาดีมีร์ เลนิน(Vladimir Lenin) ก็ทำการปฏิวัติยึดอำนาจการบริหารประเทศไว้ได้ โดยการเปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศไปสู่การปกครองระบอบคอมมิวนิสต์ ในปี ค.ศ. 1917 พร้อมทั้งประกาศให้ประเทศเป็น สหภาพสาธารณรัฐสังคมนิยมโซเวียต(Union of Soviet Socialist Republics หรือ U.S.S.R.)

ปี ค.ศ. 1918 ย้ายเมืองหลวงและฐานอำนาจกลับสู่เมืองมอสโก กระนั้นก็ยังมิพอใจกับสภาพแร้นแค้น การขาดสิทธิเสรีภาพ จึงทำให้เกิดสงครามกลางเมืองขึ้นหลายต่อหลายครั้ง เลนินถึงแก่อสัญกรรมในปี ค.ศ. 1924 ต่อมาโจเซฟ สตาลิน (ค.ศ.1924-1953) ขึ้นบริหารประเทศแทนด้วยความเผด็จการ และกวาดล้างทุกคนผู้ที่มีความคิดต่อต้าน เขาเปิดการพัฒนาประเทศสู่อุตสาหกรรมสมัยใหม่ จนเทียบในสมัยนี้ประเทศโซเวียตถือได้ว่ามีความก้าวหน้าเทียบเคียงกับสหรัฐอเมริกา แต่ก็ยังประสบปัญหาความอดอยาก ที่เรื้อรังมานานอยู่ และสถานการณ์ยิ่งเลวร้ายเมื่อฮิตเลอร์ส่งล้อมกรุงมอสโกไว้ โดยเฉพาะที่นครเซนต์ปีเตอส์เบิร์ก(St. Petersburg) หรืออีกชื่อในชื่อ เลนินกราด(Leningrad) ถูกปิดล้อมไว้นานถึง 900 วันในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่ชาวรัสเซียเรียกสงครามครั้งนั้นว่า The Great Patriotic War แต่กระนั้น สตาลินก็มีบทบาทในการพิชิตนาซีเยอรมันในสงครามโลกครั้งที่ 2 (ค.ศ. 1941-1945) นี้ไว้ได้

สมัยโจเซฟ สตาลินสหภาพโซเวียตได้แผ่อิทธิพลไปถึงจีน คิวบา และอัฟกานิสถาน เพิ่มความเครียดไปทั่วโลก

หลังจากสมัยสมัยสตาลินโซเวียตได้ผู้นำคนใหม่ คือ นิกิตา ครุชเชฟ(Nikita Khrushchev) ผู้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์ ในปี ค.ศ. 1953 สภาพการณ์จากความเครียดไปทั่วโลก ในช่วงนโยบายของสมัยสตาลินทำให้ในยุคของครุชเชฟ ต้องการที่จะสร้างบรรยากาศการผ่อนคลายความตึงเครียด ระหว่างโลกเสรีกับโลกสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ลง โดยมีแนวคิดในการบริหารประเทศที่เน้นการอยู่ร่วมกัน เขาจึงนำนโยบายต่างประเทศที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางในชื่อ นโยบายการผ่อนคลายความตึงเครียด หรือที่รู้จักกันในชื่อ นโยบายเดตองต์ (Detente) มาใช้ ปี ค.ศ. 1955 นอกจากนี้ยังมีการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างขนาดใหญ่ให้เป็นที่อยู่อาศัยของประชาชนผ่อนคลายความเข้มงวดให้น้อยกว่าสมัยสตาลิน รวมถึงเปิดพระราชวังเครมลินเป็นพิพิธภัณฑ์ให้ประชาชนได้เข้าชมอีกด้วย

ในปี ค.ศ. 1964 ครุชเชฟลาออกจากตำแหน่งเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์ และ เลโอนิด เบรจเนฟ (Leonid Brezhnev) ดำรงตำแหน่งผู้นำของโซเวียต และเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์ในเวลาต่อมา

ปี ค.ศ. 1985 มีฮาอิล กอร์บาชอฟขึ้นดำรงตำแหน่งเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์ และขึ้นเป็น

ประธานาธิบดีแทนนายอังเดร โกรมโกโรที่ลาออกในปี 1988 เขาเป็นผู้นำการปฏิรูปโครงสร้างการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมที่เรียกว่า เปเรสตรอยกา (Perestroika) โดยนำพาประเทศเข้าสู่ระบบทุนนิยม มีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และพัฒนาฝีมือแรงงานรวมถึงเสนอนโยบายเปิดกว้างกลาสนอสต์ (Glasnost) คือให้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณชน มีการติดต่อด้านการค้า กับตะวันตก รวมถึงถอนกำลังออกจากยุโรปตะวันออกและอัฟกานิสถานและยังได้เข้าร่วมกับองค์การนาโต หรือองค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ ในปี ค.ศ. 1990 กอร์บาชอฟได้รับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ รวมถึงได้รับยกย่องจากนิตยสารไทม์เป็นบุรุษแห่งศตวรรษ (Man of the Decade) กระนั้น ปัญหาขาดแคลนสินค้าอุปโภคบริโภค และความล่าช้าทางการผลิตที่สั่งสมมานานก็ทำให้นโยบายเปเรสตรอยกาล้มเหลว ความนิยมในกอร์บาชอฟเริ่มตกลง ต่อมาเกิดรัฐประหารขึ้นในเดือนสิงหาคม 1991 โดยกลุ่มคอมมิวนิสต์หัวเก่าที่ไม่ต้องการการเปลี่ยนแปลงสู่ตลาดเสรี แต่บอริส เยลต์ซิน ก็สามารถกู้สถานการณ์เอาไว้ได้ กอร์บาชอฟจึงสิ้นกะแนนนิยมอย่างแท้จริง เขาประกาศลาออกจากตำแหน่ง รวมถึงประกาศยกเลิกพรรคคอมมิวนิสต์ต่อหน้ามหาชน พร้อมด้วยการก้าวขึ้นเป็นผู้นำของเยลต์ซิน สหภาพโซเวียตจึงล่มสลาย สาธารณรัฐต่าง ๆ ทั้ง 15 สาธารณรัฐแยกตัวเป็นอิสระ รวมทั้งสาธารณรัฐรัสเซีย (Russian SFSR) ภายใต้ชื่อใหม่ว่า สหพันธรัฐรัสเซีย (Russian Federation)